

Spis treści

Wstęp	9
-------------	---

Rozdział 1

Literackie „biografie” i „autobiografie” zwierząt w prozie amerykańskiej na przełomie XIX i XX wieku	21
1. Portrety fałszywe czy prawdziwe? Dzikie zwierzęta jako bohaterowie literacy w prozie animalistycznej przełomu XIX i XX w.	21
2. Domowi ulubieńcy w sentymentalnej literaturze zaangażowanej	36
3. „Pieskie życie” – zwierzę jako ofiara przemocy	49
4. O dręczeniu zwierząt inaczej – <i>Pamiętnik żółtego psa</i>	52

Rozdział 2

„Uczone zwierzęta” mają głos – polemika z antropocentryzmem we współczesnej prozie anglo-amerykańskiej	61
1. Od „żywej rzeczy” do istoty posiadającej świadomość – status zwierzęcia w kulturze współczesnej	61
2. „Milczący” świadkowie historii – pies, żółw i świnia w roli pamiętnikarzy	66
3. Dialogi i monologi „uczonych psów” jako gatunek literacki	70
4. Psi filozof w Hollywood – <i>Rozważania psa Mafa i jego przyjaciółki Marilyn Monroe</i> Andrew O’Hagana	73
5. Żółw w krainie ludzi – <i>Timothy</i> czyli zapiski nędznego gada Verlyna Klinkenborga	81
6. Rozumna świnia na arenie i... na uniwersytecie – <i>Pyg: czyli pamiętniki Toby’ego, uczonej świni</i> Russella Pottera	89

Rozdział 3

Zwierzęce ciała, ludzkie dusze: relacja człowiek – pies w wybranych powieściach	101
1. Zakochany spaniel – <i>Flush</i> Virginii Woolf jako model psiej „biografii”	101
2. Wierność aż po grób – ideał psa w kulturze wiktoriańskiej	106

3. Pies jako istota obdarzona duszą	108
4. Pies, który chciał być człowiekiem – <i>Sztuka ścigania się w deszczu</i> Gartha Steina	110
5. Pies, który chciał pójść do nieba – <i>Timbaktu</i> Paula Austera	114
6. Pies, który chciał zrozumieć ludzi – <i>Angus</i> Charlesa Sieberta	123

Rozdział 4

„Ich/nasze historie” – wspomnienia o domowych ulubieńcach jako autobiografii rodzinnej	135
1. <i>Pet memoirs</i> – próba charakterystyki	135
2. <i>Pet memoirs</i> – propozycja typologii	138
2.1. Jak wytrzymać z najgorszym psem świata? Wspomnienia opiekunów, którym udało się przetrwać	138
2.2. Czego możemy się dowiedzieć o świecie zwierząt? Obserwacje domowych etologów	139
2.3. Pamiętniki o stracie i cierpieniu	140
3. Zwierzę domowe jako „znaczący inny”	141
4. Etapy opowieści – schemat narracyjny we wspomnieniach o zwierzętach domowych	143
4.1. Pierwsze spotkanie – wzajemny wybór	143
4.2. Nadanie imienia – symboliczne włączenie pupila w obręb ludzkiej rodziny	146
4.3. Socjalizacja zwierzęcia w rodzinie – przewyżczanie początkowych trudności	147
5. Wykształcenie się emocjonalnej więzi i nawiązanie różnych rodzajów relacji ze zwierzęciem	151
5.1. Zwierzę jako zastępcze dziecko	151
5.2. Zwierzę towarzyszące	154
5.3. Towarzysz łowów	157
6. Doświadczanie straty – choroba i śmierć zwierzęcia	160
7. <i>Przepracowanie żałoby, czyli co zawdzięczam mojemu zwierzątkowi</i>	164

Rozdział 5

Przekraczanie granic – komunikacja ze zwierzętami w narracjach autobiograficznych i jej znaczenie	177
1. „Rozmowy” ze zwierzętami – autor pamiętnika w roli tłumacza	177
2. „Rozumiemy się bez słów” – empatia i mowa ciała	183
3. „Pokrewne dusze” – komunikacja duchowa	187
4. Cieleśność i seksualność zwierząt, czyli granice intymności	193
5. Uniwersalny język emocji, czyli kłopoty z antropomorfizacją	198
Zakończenie	209
Bibliografia	219